

EUROPOS KOMISIJA

Briuselis, 22.II.2006

K(2006)441 galutinis

Dėl: Valstybės pagalba N 464/2005 – Lietuva
Restruktūrizavimo pagalba AB Kauno ketaus liejykla

Gerb. pone Ministre,

I. PROCEDŪRA

- 1) 2005 m. rugsėjo 8 d. raštu, užregistruotu 2005 m. rugsėjo 16 d. (A/37472), Lietuva pranešė Komisijai apie ketinimą suteikti restruktūrizavimo pagalbą akcinei bendrovei AB Kauno ketaus liejykla. 2005 m. lapkričio 14 d. (D/58824) Komisija paprašė pateikti papildomos informacijos. Prašomą informaciją Lietuvos valdžios institucijos pateikė 2005 m. gruodžio 12 d. raštu, užregistruotu 2005 m. gruodžio 16 d. (A/40519) ir 2005 m. gruodžio 23 d. raštu, užregistruotu tą pačią dieną (A/40833).

II. APRAŠYMAS

Pagalbos gavėjas

- 2) AB Kauno ketaus liejykla (toliau – KKL) iš ketaus gamina mašinų pramonei, žemės ūkio mašinoms ir buičiai skirtas detales. Jos veikla nepriskiriama plieno sektoriui.
- 3) KKL buvo įsteigta 1962 m. ir visiškai privatizuota 2000 m. Šiuo metu 85,3 % jos akcijų priklauso trimis privatiems asmenims, o likusi dalis – daugeliui smulkių akcininkų. KKL nepriklauso didesnei verslo grupei. Joje dirba 455 darbuotojai, o jos metinė apyvarta 2004 m. buvo 7 529 mln. EUR. Ji yra įsikūrusi regione, kuris atitinka regioninės valstybės pagalbos teikimo reikalavimus pagal EB sutarties 87 straipsnio 3 dalies a punktą.
- 4) KKL rinkos dalis ES ketaus liejinių rinkoje per pastaruosius trejus metus sudarė 0,14 %–0,15 %.

Jo Ekscelencija Užsienio Reikalų Ministras ANTANAS VALIONIS

Užsienio Reikalų Ministerija

J. Tumo-Vaižganto g. 2

LT – 01511 Vilnius

Restruktūrizavimas nuo 2002 metų

- 5) 1993–1999 m. pereinamuoju laikotarpiu iš planinės ekonomikos į rinkos ekonomiką, praradusi savo rinkas buvusioje Tarybų Sąjungoje, KKL sukauptė daug skolų. 2002 m. dėl pinigų srautų trūkumo, susikaupusių skolų ir nepalankaus Lietuvos valiutos keitimo kurso, KKL susidūrė su naujais sunkumais. 2001–2002 m. bendrovės gamybos apimtys sumažėjo nuo 17 313 tonų iki 9 522 tonų. KKL rinkos dalis atitinkamoje ES rinkoje sumažėjo nuo 0,25 % iki 0,15 %. Siekdama prisitaikyti prie naujų sąlygų ir išsaugoti savo gyvybingumą, KKL atsisakė nepelningos veikos (50 % jau įsisavintų gaminių) ir pradėjo gaminti naujus, sudėtingesnius ir investicijų į įrengimus reikalaujančius liejinius. 2003 m. KKL sugebėjo įsitvirtinti Skandinavijos ir Vakarų Europos rinkose. Tačiau dėl senųjų dešimtojo dešimtmečio, kai bendrovė stengėsi prisitaikyti prie rinkos ekonomikos, išipareigojimų, su jais susijusių palūkanų ir delspinigių, KKL dabar gresia bankrotas.
- 6) Todėl 2004 m. spalio 4 d. pagal nacionalinius teisės aktus KKL vadovas pateikė Kauno apygardos teismui pareiškimą dėl restruktūrizavimo bylos iškėlimo KKL. Bendrovės valdyba patvirtino restruktūrizavimo planą 2005 m. birželio 8 d., o kreditoriai – 2005 m. birželio 10 d. Restruktūrizavimą numatoma baigti 2008 m. gruodžio 31 d.

Priemonių, apie kurias buvo pranešta, apibūdinimas

- 7) Pagalbos priemonės suma yra 22,31 mln. LTL (6,461 mln. EUR). Viena pagalbos sumos dalis (5,043 mln. EUR) skiriama nuo 1993 m. susikaupusiems mokestiniams ir socialinės apsaugos išipareigojimams bei delspinigiams atidėti ir iš dalies nurašyti. Kita pagalbos sumos dalis (1,418 mln. EUR) skirta 1994–1995 m. valstybinio banko AB Turto bankas KKL suteiktoms paskoloms atidėti ir iš dalies kapitalizuoti. Dėl AB Turto bankas paskolos kapitalizavimo, pasibaigus restruktūrizavimo laikotarpiui jai priklausys 8,63 % bendrovės akcijų. Toliau pateikiamoje lentelėje nurodomos atitinkamų KKL skolų sumos ir jų atidėjimo, dalinio nurašymo ir kapitalizavimo planas:

Kreditoriai	Skola (EUR)	Metinis skolos dengimas				Nurašymas / kapitalizavimas	Skolos 2008 12 31
		2005 m.	2006 m.	2007 m.	2008 m.		
AB Turto bankas	1 418 447	0	0	116 710	116 710	1 185 056 kapitalizavimas	0
Kauno apskrities Valstybinė mokesčių inspekcija	3 481 900	0	0	242 398	242 398	2 997 104 nurašymas	0
Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos Kauno skyrius	1 560 672	0	0	548 219	548 509	463 944 nurašymas	0
Iš viso	6 461 048	0	0	907 327	907 617	4 646 104	0

III. PIEMONIŲ VERTINIMAS

Esama pagalba

- 8) Viena priemonės dalis yra mokesčių ir socialinės apsaugos institucijų skolų nurašymas. Antroji priemonės dalis yra mokesčių ir socialinės apsaugos institucijų bei AB Turto bankas skolų atidėjimas. Trečioji priemonės dalis – KKL skolų AB Turto bankas kapitalizavimas, dėl ko AB Turto bankas taps dalies KKL akcijų savininke. Todėl valstybė tiesiogiai ar netiesiogiai praras išteklius KKL naudai, nes pastarajai minėtų skolų gražinti nereikės. Priemonės yra skirtos KKL ir suteiks jai galimybę naudotis įvairesnėmis finansinėmis priemonėmis. Šis privalumas iškraipo konkurenciją, nes KKL veikia rinkoje, kurioje prekiaujama tarp valstybių narių. Todėl numatytos priemonės yra valstybės pagalba pagal EB sutarties 87 straipsnio 1 dalį, ir to Lietuvos valdžios institucijos neginčija.

Teisinis vertinimo pagrindas

- 9) Kadangi bendrovė turi sunkumų ir jos egzistavimui gresia pavojus, pagalbą galima laikyti suderinama su bendrąja rinka tik pagal EB sutarties 87 straipsnio 3 dalies c punktą ir tik jeigu laikomasi Bendrijos gairėse dėl valstybės pagalbos sunkumus patiriančioms įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti¹ (toliau - Gairės) nustatytų sąlygų. Tolesniuose skirsniuose Komisija nagrinėja priemonės šių Gairių pagrindu.

Tinkamumo reikalavimai

- 10) Remiantis nacionaliniais teisės aktais bendrovei gali būti iškelta kolektyvinė nemokumo procedūra. Taigi, bendrovė atitinka Gairių 10 punkto c papunktyje nustatytus tinkamumo kriterijus ir pagal Gaires yra sunkumus patirianti bendrovė.

Ilgalaikio gyvybingumo atkūrimas

- 11) Atsižvelgiant į svarbias prisitaikymo priemones, kurių buvo imtasi praityje, ir pajėgumo sumažinimą 2002 m., nepaisant kelių efektyvumui gerinti skirtų investicijų, praneštame restruktūrizavimo plane nenumatomos jokios papildomos pramoninės priemonės. Dabartiniai bendrovės sunkumai atrodo daugiau finansinio pobūdžio ir priskirtini laikotarpiui, kai ji turėjo prisitaikyti prie rinkos ekonomikos sistemos. Tačiau gyvybingumui susigrąžinti reikėtų finansinio restruktūrizavimo, kurį sudaro dabartinė pagalba ir toliau 16 punkte aprašytas privatus indėlis, bei pardavimo didinimo.
- 12) Pagal restruktūrizavimo planą gamybos reorganizavimas ir modernizavimas bei sąnaudų mažinimas 2005–2008 m. turėtų sustiprinti bendrovės pastangas įsitvirtinti rinkoje. Kaip turtinis įnašas UAB „Kalviai“ parūpinti nauji technologiniai įrenginiai (žr. 16 punktą) įgalins KKL gaminti geresnės kokybės gaminius. Restruktūrizavimo plane minima, kad bendrovė gavo pasiūlymą lieti detales įmonei *Famot*, kuri priklauso *Gildmeister* – vienai didžiausių pasaulio staklių gamintojai. Toliau pateikiamoje lentelėje nurodomos bendrovės planuojamos investicijos, kurios padidins darbo našumą, sumažins gamybos sąnaudas ir užtikrins pelno augimą.

---

¹ OL C 244, 2004 10 1, p. 2.

Planuojamos investicijos labiausiai tikėtiniu atveju (tūkst. LTL):

	Technologinio proceso pavadinimas	2005 m.	2006 m.	2007 m.	2008 m.	Iš viso
1.	Formavimas su furano dervomis	32	68	180	3240	3520
2.	Nepertraukiamas liejinių liejimas	61	10	280	280	631
3.	Lydimas	177	640	350	1530	2697
4.	Liejimas	254	1870	1600	1700	5424
5.	Mechaninis apdirbimas	-	-	-	550	550
6.	Bendrieji gamyklos procesai	-	-	200	-	200
	Iš viso:	524	2 588	2 610	7 300	13 022

- 13) Todėl Komisija mano, kad plano pagalba bus galima atkurti įmonės ilgalaikį gyvybingumą pagal Gairių 35–37 punktus.

Pernelyg didelių konkurencijos iškraipymų vengimas (Gairių 38–40 punktai)

- 14) Planas, apie kurį pranešta, apima 2005–2008 m., tačiau reikia atsižvelgti į nuo 2002 m. vykstantį restruktūrizavimo procesą. Plane nepateikiamos papildomos 2005–2008 m. laikotarpio kompensacinės priemonės. Tačiau šiuo atveju tokių priemonių nebuvimas išimties tvarka gali būti priimtinas, jei yra toliau išvardytų elementų junginys.
- 15) Pirma, kaip jau minėta, įmonė užima labai mažą dalį rinkose, kuriose ji dalyvauja. Todėl pagalbos sukeltas konkurencijos iškraipymas bus gana mažas. Antra, nuo restruktūrizavimo pradžios 2002 m. bendrovė sumažino savo gamybos pajėgumą 46 %. Toks sumažinimas rodo proporcingai didelį bendrovės indėlį ir užtikrina minimalų neigiamą poveikį prekybos sąlygoms. Tai atitinka Gairių 40 punktą, kuriame teigiama, kad Komisija taip pat atsižvelgs į priemones, kurių buvo imtasi prieš pagalbą, jeigu jos yra to paties restruktūrizavimo dalis. Trečia, įmonė yra įsikūrusi vietovėje, kuriai pagal EB sutarties 87 straipsnio 3 dalies a punktą gali būti taikoma regioninė pagalba. Šis regioninis aspektas (Gairių 56 punktas) skatina Komisiją sutikti su mažesniu kompensavimo priemonių skaičiumi. Galiausiai nereikėtų pamiršti, kad bendrovės problemos nėra agresyvios pastarųjų metų strategijos rezultatas, o kilo dešimtajame dešimtmetyje bendrovei prisitaikant prie rinkos ekonomikos.

Minimali pagalba: tikras, su pagalba nesusijęs indėlis

- 16) Pasak Lietuvos valdžios institucijų, yra 5 skirtingi privataus indėlio šaltiniai. Pirma, pagal restruktūrizavimo planą bendrovė parduos tam tikrą ilgalaikį turtą (statinius, įrengimus, infrastruktūros objektus) ir sutelks gamybą mažesniuose gamybos plotuose. Antra, trys privatūs bankai – AB Vilniaus bankas, AB Parex bankas ir AB bankas „Snoras“ – sutiko suteikti rinkos sąlygomis grindžiamą paskolą KKL restruktūrizuoti. Trečia, privati bendrovė UAB „Kalviai“ kaip turtinį įnašą parūpino technologinius

įrenginius ir mainais įgys 6,83 % KKL akcijų. Turtinio įnašo vertę nustatė nepriklausomas turto vertintojas. Ketvirta, AB „Vakarų skirstomieji tinklai“, privatus elektros energijos tiekėjas, sutinka nurašyti delspinigių ir atidėti skolų gražinimą visam restruktūrizavimo laikotarpiui, numatant skolų gražinimą restruktūrizavimo procesui pasibaigus. Kiti privatūs kreditoriai taip pat sutinka atidėti skolų gražinimą iki restruktūrizavimo pabaigos. Penkta, ilgalaikio nuosavo turto nusidėvėjimo sąnaudos restruktūrizavimo laikotarpiu. Privatūs indėliai iš viso sudaro 29 441 000 LTL (8 527 000 EUR). Jie atitinka 56,9 % visų restruktūrizavimo sąnaudų.

- 17) Tačiau Komisija negali patvirtinti visų Lietuvos valdžios institucijų išvardytų priemonių kaip pagalbos gavėjo indėlių. Pirma, pagal Gaires nusidėvėjimas nėra pagalbos gavėjo indėlis, nes iš karto nesuteikia bendrovei išteklių, ir yra būsimų pinigų srautų (kurie pagal Gaires negali būti įtraukiami) dalis bei priklauso nuo tolesnio bendrovės veikimo, o jis yra suteiktos valstybės pagalbos rezultatas. Antra, visos pagrindinės skolų sumos atidėjimas negali būti pagalbos gavėjo indėliu, nes atidedamas tik sumų mokėjimas, iš tikrųjų nepanaikinant bendrovei skolų gražinimo įsipareigojimo, ir jis nesuteikia bendrovei papildomų išteklių restruktūrizavimo sąnaudoms padengti. Atmetus šiuos elementus pagalbos gavėjo indėlis sumažėja iki beveik 40 % restruktūrizavimo sąnaudų. Todėl nėra pasiektas Gairėse reikalaujamas minimalus 50 % santykis.
- 18) Tačiau Gairėse teigiama, kad „paprastai“ didelės įmonės turi laikytis 50 % santykio, ir aiškiai nurodoma, kad esant išskirtinėms aplinkybėms ir ypač sunkiai padėčiai, Komisija gali sutikti, kad pagalbos gavėjo indėlis būtų mažesnis. Kaip paaiškinta pirmiau, aptariamai situacijai būdingos kelios ypatybės. Pirma, bendrovė yra įsikūrusi vietovėje, kuriai pagal EB sutarties 87 straipsnio 3 dalies a punktą gali būti taikoma regioninė pagalba, o pagal Gairių 56 punktą tai gali pateisinti mažesnę pagalbos gavėjo indėlių. Antra, dabartiniai bendrovės sunkumai priskirtini dešimtajame dešimtmetyje vykusiam jos prisitaikymui prie rinkos ekonomikos sistemos. Trečia, bendrovės dalis rinkose, kuriose ji dalyvauja, labai maža. Ketvirta, nors bendrovė nėra MVI², ji yra per maža, kad atitiktų didelės bendrovės apibrėžimą (apyvarta ir balanso skaičiai mažesni nei MVI nustatyta riba, ir tik darbuotojų skaičius yra didesnis). Komisija mano, kad remiantis šiais argumentais, pagalbos gavėjo indėlis išimties tvarka gali būti laikomas pakankamu.

Restruktūrizavimo plano visiškas įgyvendinimas ir stebėseną

- 19) Komisija pažymi, kad Lietuva įsipareigojo stebėti tinkamą restruktūrizavimo plano įgyvendinimą (žr. Gairių 47 punktą) ir pateikti Komisijai stebėsenos ataskaitas (žr. Gairių 49 ir 50 punktus).

Principas „Tik vieną ir paskutinį kartą“

- 20) Lietuvos valdžios institucijos patvirtino, kad per pastaruosius dešimt metų KKL negavo jokios sanavimo arba restruktūrizavimo pagalbos. Todėl praneštoji pagalba atitinka Gairių 72–77 punktuose išdėstytą principą „tik vieną ir paskutinį kartą“.

---

² „MVI“ - maža ar vidutinė įmonė.

IV. SPRENDIMAS

Kadangi pagalba atitinka Gairėse išdėstytus kriterijus, Komisija nusprendė, kad ji atitinka EB sutartį pagal 87 straipsnio 3 dalies c punktą.

Tuo atveju, jeigu šiame laiške yra konfidencialios informacijos, kuri neturėtų būti atskleista trečiosioms šalims, prašome apie tai informuoti Komisiją per penkiolika darbo dienų nuo šio laiško gavimo datos. Jeigu Komisija negaus su tuo susijusio pagrįsto prašymo per nurodytą laiką, ji manys, kad sutinkate su viso laiško teksto atskleidimu trečiosioms šalims ir jo paskelbimu autentiška kalba internete adresu:

http://europa.eu.int/comm/secretariat_general/sgb/state_aids/. Šis prašymas turėtų būti siunčiamas registruotu laišku arba faksu:

Commission européenne
Direction générale de la concurrence
Greffé des Aides d'Etat
B-1049 Bruxelles

Faksas +32 2 296 12 42

Pagarbiai,
Komisijos vardu

Neelie KROES
Komisijos narė